

Kunstaksjonen ruller videre

BARDU: Ordføreren i Harstad, Halvar Hansen, var ikke sen om å følge ordføreroppfordringen om å sende kunst til Viken Senter i Bardu. Han har nå kjøpt inn kunstverket "ALONE", et litografi av harstadkunstneren Eva Harr. Litografiet er nå sendt til ordfører i Bardu.

Ny statsborgerlov

Ny lov om statsborgerskap trådte i kraft i går og erstatter lov om norsk riksborgerrett av 1950. Personer som får norsk statsborgerskap etter 1. september 2006 vil bli invitert til en frivillig statsborgerseremoni.

Husbanken finansierer flere lavenergiboliger

Andelen husbankfinansierte boliger med redusert energibehov økte fra 28 prosent i andre halvår 2005 til 38 prosent i første halvår i år.

Husbankens tall tyder på at det ikke er dyrere å bygge lavenergiboliger enn andre boliger.

- En reduksjon i energiforbruket i bygningsmassen er

et viktig og nødvendig tiltak nå, sier statssekretær Guri Størvold (Sp) i Kommunal- og regionaldepartementet. Jeg er svært fornøyd med at vi tar et skritt for å nå målene i Soria Moria-erklæringen om flere lavenergiboliger og redusert bruk av elektrisitet til oppvarming, sier Størvold.

Husbankens statistikk vi-

ser at antall boliger med redusert energibehov økte fra 600 i andre halvår i 2005 til 1900 i første halvår i 2006. Gode miljøkvaliteter i boliger er et av hovedmålene for norsk boligpolitikk, med redusert energibruk som et sentralt satsingsområde. Miljøkvaliteter er et av tildelingskriteriene for Husbankens grunnlån.

OVER KOLA: Hosten 1957 fløy fire britiske Canberra-fly inn over Kola-halvøya etter å ha mellomlandet på Bardufoss flystasjon. Her ser vi et Canberra-fly på Bardufoss på 1950-tallet. (Foto: Arkiv Morten Kasbergesen)

Grensesprengende flygninger fra Bardufoss:

Krenket sovjetis

BARDUFOSS: I 1957 krenket britiske Canberra-fly sovjetisk luftrom flere ganger etter å ha mellomlandet på Bardufoss flystasjon. Men det finner vi ikke i loggen.

Morten Kasbergesen

Det framgår av boka "Kontroll- og varslingssystemets historie", som ble lansert i forrige uke. Opplysningene stammer fra Vidar Ingebrigtsen, som i 1957 var sjef ved Luftforsvarets radarstasjon i Kautokeino.

Ifølge Ingebrigtsen var de britiske flyngningene innmeldt som navigeringsflygninger med Bardufoss som utgangspunkt. Offisielt skulle etterretningsflyene av typen Canberra fly fra Bardufoss til Thule på Grønland. Radaren i Kautokeino viste imidlertid at britene hadde andre planer.

Krenket finsk luftrom

Flyngningene skulle ifølge flygeplanene foregå over Grønland. Kautokeino radar fulgte flyene nordover til Lyngen som forussett, men derfra satte flyene kursen rett østover, tvers gjennom Finland (over Ivalo) og

inn på Kola-halvøya, skriver Ingebrigtsen i boka.

Radaren i Kautokeino fulgte flyene om lag 150 nautiske mil, og begge flyngningene ble kontinuerlig rapportert til 16 kontroll- og varslingsskvadron på Bardufoss.

Avviket i flygeplanene ble også rapportert til kontrolltårnet på Bardufoss.

Flyngningene skjedde med ca. 14 dagers mellomrom i oktober -57. Stasjonen fikk aldri noen tilbakemelding om disse flyngningene så lenge jeg var stasjonssjef. Men i dag er det nok svært mange som kan fortelle at det neppe bare var U-2 som ble nytt til rekognoseringstokt over Sovjetunionen på denne tida, skriver den tidligere stasjonssjefen videre.

Ikke loggført

Nye Troms har kjent til disse flyngningene i halvannet år, og har forgivevis forsøkt å finne skriftlige bevis på at flyngningene fant sted. Så langt har imidlertid leifingen i Riksarkivet ikke gitt noe positivt resultat.

Vi har også pått gjennom tårnloggen til kontrolltårnet på Bardufoss fra 1957 uten å finne spor av hendelsene.

Det er for så vidt ikke overraskende ettersom militære myndigheter erfaringsmessig ville ha minst mulig nedskrevet om slike etterretningstokt.

Nye Troms intervjuet Vidar Ingebrigtsen i april i fjor i forbindelse med at lokalavisen jobbet med artikkelserien om det mystiske jagerflyet som ble observert å styrte i Altafjorden 1. juni 1958. Da ga den pensjonerte stasjonssjefen flere tilleggsopplysninger om de såkalte navigeringsflyngningene i oktober 1957.

- Husket det godt

- Det deltok to Canberra-fly i begge flyng-

ningene. Ved en tilfeldighet snakket jeg senere med teknikerne på Bardufoss, og de sa at de husket flyene veldig godt fordi de var fullpakket av bensintanker. Det var tydelig at de skulle fly langt, sa Ingebrigtsen.

På 1970-tallet tjenestegjorde han i Forsvarets overkommando. Da forsøkte han å finne ut mer om Canberra-flyngningene i 1957, men uten særlig hell.

Jeg fant ikke ut noe mer enn at flyngningene hadde foregått, fortalte han.

Fryktet innflygingen

BARDUFOSS: I 1954 planla det britiske flyvåpenet å bruke Bardufoss flystasjon som framskutt base for navigeringsturer med Canberra-fly til Nordpolen.

Britene droppet imidlertid planen fordi de mente at innflygingen til Bardufoss var vanskelig. I stedet brukte de Bodø flystasjon som base for treningsturene. Det framgår av dokumenter Nye Troms har funnet i det britiske Riksarkivet.

14. oktober 1954 fløy for første

gang et Canberra-fly til Nordpolen. Flyet tok av fra Bardufoss, og returnerte dagen etter. På grunn av dårlig vær kunne det imidlertid ikke lande på Bardufoss. I stedet landet flyet i Bodø. Det var etter denne turen britene mente at innflygingen til Bardufoss flystasjon var vanskelig.

I desember 1954 gjennomførte Canberra-fly fire treningstokt fra Bodø til Nordpolen. Et treningstokt ble kansellert på grunn av dårlige værforhold i Bodø.

Sylvia Brustad sykmeldt en uke

Helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad er sykmeldt en uke fra i går. Hun slo seg i helgen, og legen konstaterer i dag at hun trolig har fått en hjernerytelse.

Flere språkskader

Hver dag får 18 nordmenn alvorlige språkvansker etter et hjerneslag. Nå frykter fagfolk at eldrebølgen skal sprengre behandlingsskapisiteten.

I 2060 vil mellom 1,1 og 1,6 millioner nordmenn være over 67 år. Det er dobbelt så mange som i 2005, viser beregninger fra Statistisk sentralbyrå.

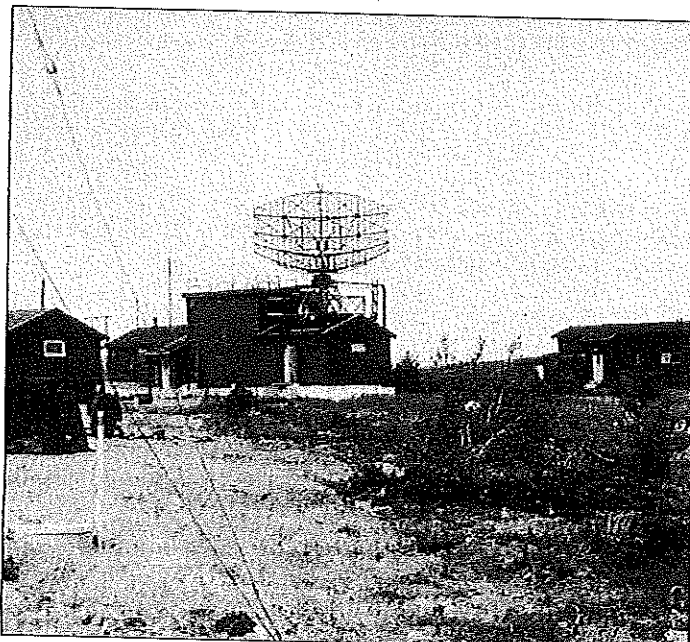
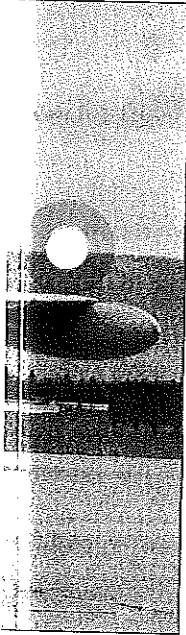
Eldre er spesielt utsatt for hjerneslag. En av tre som får hjerneslag får språkskader, afasi. Plutselig får de problemer med å snakke, skrive,

lese og forstå språk. - Behandlingsapparatet er ikke forberedt på en stor økning i antall afatikere. Vi risikerer at mange vil måtte vente i lang tid på behandling, eller i verste fall stå helt uten et tilbud.

Det er svært uheldig for denne pasientgruppen, hvor tidlig behandling er viktig for et godt resultat, sier rådgiver Monica Knoph, logoped ved Bredtvet kompetansesenter i Oslo, det største fagsenteret for språk- og talevansker i Norge.

Fakta om afasi

- Afasi er ervervede språkvansker som skyldes en skade i hjernen, vanligvis i venstre hjernehalvdel.
- Afasi kan gi vansker med å forstå hva andre sier, finne ord, snakke, lese og skrive.
- Vanskene er der uten at evnen til å tenke klart (intellektet) er skadet.
- Afasi skyldes oftest hjerneslag eller blodpropp eller blødning i hjernen.
- Afasi kan også forårsakes av for eksempel hjernesvulst eller ytre hodeskader.
- 6-7000 mennesker får afasi i Norge hvert år.

FULGTE FLYENE: Luftforsvarets stasjon Kautokelino fulgte de britiske flyene på radar. Over Lyngen brøt etterretningsflyene med hyggeplanene og føy gjennom Finland til Kola-halvøya. (Foto: Fra boka "Kontroll- og varslingssystemets historie")

Sk luftrom

Testet Sovjets reaksjonsevne

BARDUFOSS: På 1950-tallet drev britiske fly innflyging mot sovjetisk territorium i nordområdene for å teste reaksjonsmonstret på sovjetisk side.

Morten Kasbergesen

Disse operasjonene hadde kodenavnet "Ferret", og var ikke ulik de som norske jagerfly drev på med under kodenavnet "Kornelius". Ifølge boka "Strengt hemmelig" om norsk etterretningstjeneste fra 1945 til 1970 hadde imidlertid briterne et dristigere operasjonsmønster enn nordmennene. I november 1958 var britiske fly og sovjetiske jagerfly kommet meget nær hverandre, men uten at det kom til skuddveksling.

Avledningsmanøver

Aktiviteten til allierte etterretningsfly i nord på 1950-tallet var ikke avgrenset til internasjonalt farvann nær norsk territorium.

I juli 1954 mente norsk etterret-

ningstjeneste å kunne fastslå at en overflyging over Spør-Våranger 8. mai samme år trolig var en avledningsmanøver for et annet alliert fly, sannsynligvis en RB-45-maskin fra Thule-basen på Grønland eller et Canberra-fly fra England, som samtidig krysset Kola-halvøya og inn over finsk område.

MIG-17

I oktober 1957, samme måned som de to britiske Canberra-flyningene fra Bardufoss, kunne norske radar- og lyttestasjoner registrere to tilsynelatende liknende episoder. 11. oktober var et amerikansk rekognoseringsfly om lag 60 nautiske mil utenfor Kola-halvøya da det ble registrert av sovjetisk radar. Flere MiG-17 jagerfly ble sendt opp for å avskjære inntrengeren, men kunne ikke nå samme flyhøyde. Deretter svingte det amerikanske flyet av og tilbake til norsk område. To dager senere kom en ny tilsvarende operasjon, og denne gangen kunne det amerikanske fly-

et overfly et større område av Kola for det svingte tilbake til norsk område.

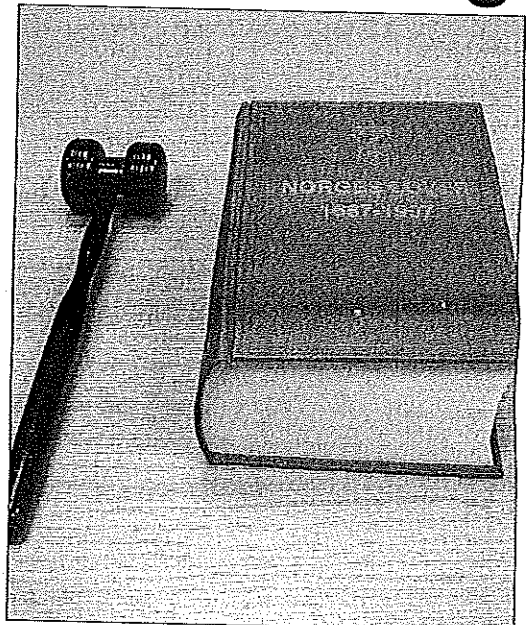
Bardufoss-Alaska på seks timer

BARDUFOSS: Det var ikke uvanlig at britiske Canberra-fly mellomlandet på Bardufoss flystasjon på siste halvdel av 1950-tallet. Det var heller ingen hemmelighet at slike fly fra tid til annen var på Bardufoss.

I juli 1955 trykket avisa Nordlys et bilde av mannskapet på et Canberra-fly som et par dager tidligere fløy fra Bardufoss til Fairbanks i Alaska. Ifølge landsdelsavisa landet Canberra-flyet i Alaska seks timer etter avgang fra Bardufoss. Mannskapet var også navngitt. Det var Wing Commander (oberstløytnant) M. Lyne, Squadron Leader (major) D. Bower og R. Seymour.

Høyere rett har aldri vært i Midt-Troms:

Høyesterett kommer i dag

RETT OG SLETT: På sin «bli-kjent-turne» kommer Høyesterett i dag til Balsfjord, Målselv og Bardu

BARDU: I dag - kommer en samlet Høyesterett på et historisk besøk til Bardu, Målselv og Balsfjord.

Susanne Noreng

Høyesterett er nå på et tre dagers besøk i Troms fylke, som startet i Tromsø i går og ender i Harstad i morgen. Besøket er en årlig fylkestur som Høyesterett legger ut på for å bli bedre kjent med Norge, og det er første gang en slik tur legges til Troms. I dag vil derfor høyesterettsjustitarius, 14 høyesterettsdommere, direktør og 10 ansatte gjeste Balsfjord, Bardu og Målselv, og fylkesmann Svein Ludvigsen er vertskap.

Dagen starter med et besøk på Tine Meierier på Storsteinnes, før forsamlingen får selskap av ordfører Viggo Fossum som skal guide og fortelle gjestene om Målselv.

Deretter setter bussen kursen mot Bardu og Viken senter. Der skal både Fossum og ordføreren i Bardu, Oddvar Bjørnsen, presentere sine forsvarkommuner for Høyesterett, og Jon Henrik Wién presentere Viken Senter.

Jeg skal fortelle litt om Bardu, om historien, generelle fakta og aktuelle saker og hva vi er opptatt av. Vi er veldig beæret over besøket, og det er ærefullt å få være vertskap for Høyesterett i noen timer i Bardu. Jeg gleder meg, sa Bjørnsen på telefon fra Tromsø i går. Han la til at han også var invitert til å spise middag med Høyesterett i Tromsø i går kveld.

Videre går ferden til Setermoen leir, hvor Generalmajor Kjell Grandhagen vil ha en presentasjon av Hærens Styrker. Høyesterett skal senere på dagen også innom Heggelia og få servert en demonstrasjon av Forsvaret der.

Med i følget er også nytilsatt høyesterettsdommer Bård Tønder (58) fra Salangen.